Ч. 151. Чернівці, четвер дня 11. (23.) липня 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Нові вибори.

В польскій працї вже почала ся борба з причини виборів до ради державної, котрі ще не знати коли відбудуть ся. Польскі социялїсти поставили собі за цїль, розбити коло польске, а польска шляхта, розуміє ся, за всяку цїну хоче удержати одноцїльність польского кола і тому накликує до солїдарности. Тимчасом у Русинів ще поки-що зовсїм тихо. Коли нагадаємо собі той страшний лемент перепавших кандидатів-Русинів минувшої осени, ті гіркі, дуже часто неоправдані нарікання наших опозицийних часописий і накликуваня добромислячих Русинів з ріжних сторін до орґанїзациї, — а подивимо ся на теперішне спокійне, можна сказати: байдуже поведенє тих всїх невдоволених недавно елементів (кромі радикалів), то в сотий раз приходить ся сказати з глубоким пересьвідченєм, що бодай половину всякої невдачі мусять Русини приписувати собі.

Коли *Буковина* приняла була на себе торік невдячну ролю, виказувати з нагоди виборів промахи самих Русинів, в опозицийних часописях можна було читати великі, злобні реплїки, в котрих було більше гіркого розчарованя і лютости з причини невдачі, як холодної розваги. Хоч се розсерджене наших противників мало свої патріотичні мотиви, іменно було наслїдком жалю, що ще раз вибори нам не повели ся, але проте не містило в собі нїякої відради і поради на будуче, а радше настроювало песимістично, ослаблюючо. Тепер же, коли жаль по невдалих виборах значно притих, ми з вдоволенєм мусимо ствердити, що й *Дѣло* і иньші часописи у вступних статях, а ще більше в численних дописях, виказали безлїч прикладів рускої байдужности або безхарактерности. Зазначуємо се з вдоволенєм тому, що „пранє власних брудів“ то річ вправдї доконче у нас потрібна, але не така знов мила, щоб хтось мав охоту робити собі з неї монополь. Добре, що ролї прачки приняло ся і *Дѣло* — піде скорше робота.

Вправдї ще й тепер опозицийна злоба відізвала ся знаним наївним внесенєм п. Могильницкого в Долинї, щоби не підпирати навіть добрих вчинків п. Барвіньского, але за те з другої сторони — як се знаємо з численних інформаций — і в опозиціонїстів наше гасло: „нїгде анї одного москвофіла!“ набрало більшої вартости, бо за той час по виборах москвофіли в родї чернихівского месиї знов показали, що як би мали роги, то би всїх народовцїв покололи. А сей здобуток у пересьвідчених опозиціонїстів треба вписати між plus-и. Зі всїм тим однак Дїловики або Романчукісти (чи як би їх назвати) мають тепер далеко більше підірваний ґрунт, нїж тому рік, і то через аґітациї радикальні.

З того часу, як радикали заявили, що не думають воювати против церкви, а наші опозиціонїсти, чуючи свою неміч, відважили ся вже раз приняти провідників радикальних до Народної Ради і Просьвіти, а навіть радити з ними спільно, затерли ся між ними ріжницї так, що ми не бачимо зовсїм розумних причин, чому би ті дві партиї мали остати ся двома партиями, а не злити ся в одну. Вправдї радикали не мали би в тім великого інтересу, бо дістали би елемент непевний, зроблений, розпадаючий ся, але за те опозиціонїсти могли би богато зискати. І ми певні, що як би лише не кілька осіб з табору *Дѣла*, то порозуміне між тими двома партиями прийшло би зовсїм скоро. Притім радикали взяли би верх, що їм впрочім по їх заслугам і зручности зовсїм справедливо належалось би. Взяти на увагу радикальні віча і порівнати їх з вічами опозиціонїстів, зараз видко величезну ріжницю і то іменно в користь радикалів. Народовцїв таких, як був Романчук тому 6 лїт, тепер дуже мало; за те хлопска радикальна партия зросла в десятеро. Коли до недавна радикальний рух не сягав поза Снятин і Коломию, то тепер він обняв навіть такі повіти, в котрих ґаздували москвофіли, як жовківский і сокальский, про перемиский і не згадуючи, бо сей повіт зовсїм опанований радикалами. Отже нові вибори до ради державної — як ми сподїваємо ся — наведуть певно Дїловиків на думку, чи не ве-

36)

ЦАРІВНА.

Оповіданє

Ольги Кобилянськоі.

—

(Дальше).

(Пізнїйше).

Недавно відвідала нас Оксана.

Між иньшим заохочувала іти з нею на якісь відчити, що мали небавом відбути ся. Два відчити були призначені „для жінок“. В однім мало говорити ся про далекосяглість рівноуправненя і еманципациї жінок, а в другім про національну економію. Перший мав читати якийсь лїтерат, другий — Орядин.

Я обіцяла ся піти з нею.

Так провела я чотири інтересні вечери.

Відчит лїтерата був поступового духа, сильного, прегарного змісту і держаний в одушевляючім тонї: мав однак за слухачів переважно мужчин. Я нарікала безпощадно на байдужність жінок, а моя товаришка сьміяла ся.

„Що хочете?“ успокоювала она мене іронїчно, „автор розправи вже жонатий: надїймо ся, що завтрішний відчит буде мати більше слухачок. О скілько знаю, пан Орядин ще свобідний.“

І справдї! На відчит Орядина прибуло богато молодих пань і дївчат, а десь не десь виднїла ся і старша женщина з поважним лицем і строгим поглядом. Він появив ся аж тодї, коли саля була цїлковито заповнена, і був дуже спокійний, чи може лиш здавав ся спокійним.

Коли почав читати, уступила менї вся кров з лиця. Єго голос робив фізичне враженє на мене, і я силувала ся опанувати якесь внутрішне зворушенє, тим більше що оно сердило мене. Свій відчит випередив оправданєм, длячого тема его відчиту суха. Однак він не мав на цїли, уряджувати забавний вечер, лише мав щирий замір говорити о зовсїм поважній справі для своїх слухательок, котрих поважне число ему імпонує. При тім висказав надїю, що страховище, яке піднимає ся завсїгди за спиною жіноцтва, себ то та „вічна жіночість“, стратить з часом свою міць і жінка перестане бути тим „затертим письмом“, яким є тепер і т. д. — Опісля читав розправу, елеґантско-коротку. Говорив про основні понятя національної економії, цїль і значінє сеї науки, зійшов на розвій капіталу, а врештї і на розвій нинїшного социялїзму. Тим і закінчив відчит. Він читав добре і праця его була ядерна і ясна, однак менї здавало ся, що писана в надто повздержнім тонї. Коли скінчив читати, а оплески сипали ся безконечно, промайнув его погляд перелетно по менї. Він замітив мене вже з початку, бо Оксана постарала ся о протекцийні крісла. Коли наші погляди стрінули ся, я відчула, як в моїх очах затлїло щось, однак я відвернула їх від него. При его поглядах обгортало мене те саме погане чувство, що тодї при сьміху на виставі образів. Чому зневажав мене якимись байдужими, перелетними поглядами? Ми-ж стояли собі про те все духово близько! Відмовивши ему, стати его жінкою, не хотїла я завдати ему тим болю. Ще меньше мала я на цїли, корити его як небудь. Я не могла стати ся саме тодї его подругою, — він мабуть і не відчував, як мене та его погорда чи пімста обиджала; бо инакше як могло би щось подібне задовільняти его?... Я відчувала, що в наших неясних відносинах щось урває ся, що я (не як думала ще недавно цїлком противно) була готова зірвати з ним знакомство на віки — а як не те, то хоч не подати нїколи перша руку до поєднаня!

Коли зійшов по відчитї в салю, щоби прислухувати ся ще якомусь викладови, поздоровив мимоходом мене з обиджаючим виглядом на лици. Я подякувала з уданим байдужим супокоєм.

Він усїв недалеко мене коло якоїсь старшої, дуже елеґантско убраної дами з дочкою і завів живу розмову. Раз був і засьміяв ся і я відчула якусь ненависть до того сьміху. Неустанно думала я собі: Що-ж він мене обходить? Марко не такий. Марко за чесний до такого поведеня. — А зараз потім инакше думала: Саме таким подобає ся він менї, саме тепер! — А опісля знов: Марко відвернув ся від мене...

Неописана гордість піднимала ся в менї, піднимала ся і силувала ся всї прочі голоси в моїм нутрі заглушити. Здавало ся, підтримувала

сти би спільної акциї з радикалами, котрий то союз на кождий випадок був би природнїйший, нїж союз опозицiонїстів з москвофілами хоч би для демонстрациї в депутациї.

З другої сторони — о скілько можна зміркувати — є познаки на се, що руські клерикали, урядовцї, реалїсти і як їх там хто схоче назвати, стануть тепер також разом і то більше зорґанїзовані, як доси. Недавне віче католицке дає в тім взглядї богато до думаня, а на кождий випадок сьвідчить, що наші клерикали думають о якійсь спільній орґанїзациї.

Москвофіли при нових виборах — серед таких обставин, які витворюють ся — пізнають ще тяжше, нїж торік, що пора їм класти ся в домовину і не заваджати дальше Русинам на дорозї розвою. Щоб они могли тепер здобути хоч одного свого посла, нїхто їм того не ворожить.

У нас же на Буковинї, як ми писали, обставини в дечім иньші, як в Галичинї. Тут партия народовцїв одинока, котра щось робить, і дбає о дальший розвій народу. Тому то мимо пекольної аґітациї румунїзаторів (румунїзаторскі загорілцї далеко більше безвзглядні, як польскі) і мимо вічної кириниї московских наймитів (на щастє не богато їх!) — народовцї здобули собі нарід і тому їх вигляди на результат виборів не безнадїйні. На кождий випадок буковиньскі москвофіли не мають тут що робити.

Взагалї-ж нові вибори до ради державної готові викликати між Русинами декі такі комбінациї, які доси не вважав нїхто можливими.

Допись „Буковини“.

Із Серету.

(Румунїзатори-учителї.) Не на те, щоб полемізувати з безпримірною брехливостию Gazet-и Bucovinei, котрій дорівнюють хиба Buk. Post і „Бук. Вѣдомости“, але щоб показати шовінїзм румунїзаторів-учителів та їх наймитів — кацапів, просимо помістити слїдуюче справоздане із зборів серетского товариства учительского в селї Ст. Онуфрій, котрі то збори описані в ч. 50 Gazet-и Buc. в спосіб гідний сеї „Gazet-и minciunei“.

Товариство учителїв в Серетї обіймало під проводом інсп. Поповича всїх учителїв і учительок сего повіту й розвинуло було найбільшу дїяльність між всїма товариствами учительскими на Буковинї, не знаючи нїяких спорів, тим меньше нацiональних. Коли-ж інсп. Попович опустив Серет, тодї румунїзатори з кацапами набрали відваги й стали рити в товаристві супроти умірковаӧної більшости: бо по їх думцї мусить все на Буковинї бути волоске або хоч романофільске, а не сьміє бути руске, хиба кацапске, бо се послїдне спиняє розвій рускости, підозріне і справедливо правительством не толероване й проте посередно піддержує румунїзацию. Ото-ж румунїзатори та їх кацапскі наймити, що не сьміли рити за часів проводу інсп. Поповича, бо боялись справедливо енерґічної відправи, піднимають тепер свої голови, як се вчинили на послїдних зборах серетского товариства учительского. При нагодї відчиту про бібліотеки шкільні поставив знаний аґітатор виборчий румунїзаторів Кирстюк із Каменки (котрий за цїлковите занедбане сеї рускої школи, мимоходом сказавши, зістав с. р. укараний), внесене, щоби до бібліотек шкільних допустити книжочки кацапского „общ. Качковского“. На се запитує очевидно після умови румунїзатор Veslovschi, якою правописею друковані сї книжки. Кирстюк відповідає, що етімольоґічною. Уч. Бемер звертає увагу зборів на розпорядженє мінїстерства що-до правописи. Тут зриваєсь кацап-липованин Баланович із Климівцїв і наплївши чимало московских арґументів вносить нї меньше нї більше, як щоб **мінїстерству** **виказати** „**сожалѣніе**“ за таке розпорядженє. Голова тов. не допустив до голосованя над таким імпертінентским внесенєм непокликаного до вмішуваня ся в руські справи Москаля, котрий опісля змінює своє внесене на допущенє і етімольоґією друкованих книжочок до бібліотек шкільних. Уч. Бемер зажадав поіменного голосованя, позаяк ледво половина зібраних була управнена до голосованя; тих то і списав уч. Б. яко касієр товариства й передав секретареви. При голосованю принято се внесене 5 голосами румунїзаторско-кацапскими супроти 4 голосів Нїмцїв, позаяк учителї-Русини в своїй байдужности не явили ся на зборах. — Опісля поставив ще надуч. Серфас внесенє, щоби нов. тов. серетске виступило із румунїзаторского тов. краевого, котре то внесене на предложенє уч. Бемера після приписy статутів відложено до слїдуючих головних зборів. — Отсе перебіг зборів, котрий дав Gazet-ї Buc. нагоду до звичайних клевет на всїх, що не спомагають румунїзациї, а йдуть рука в руку з Русинами, що бажають рівноправности всїх, чого придержуватись муть і на далї помимо „Gazeta minciunei“ і еї достойних клеветників. А з румунїзаторами й кацапами дасть собі тов. вже раду, бо коли не перестануть рити, то більшість членів віддана щиро й безсторонно учительскій і шкільній справі, найде спосіб, щоб товариство заобезпечити й очистити від них.

Учитель.

НОВИНКИ.

Чернївцї, дня 22-го липня 1896.

Нові староства в Галичинї ввійдуть в жите з днем 1-го вересня с. р. в Подгуржу і Стрижові.

Іменованя. Учителями школи вправ при учительскій семинариї в Самборі іменовані Меч. Главатий і Аполін. Левіцкий, а в Тернополи Яків Николаєвич.

Повітові інспектори шкільні в Галичинї. Сталими інспекторами в IX. клясї ранґи іменовані дотеперішні провізоричні інспектори шкільні: Казим. Добровольский, для округа борщівского; Пос. Добрудский, для надвірнянського і богородчаньского; Кароль Фалькевич, для городецкого і рудецкого; Адам Гартлеб, для збаразкого; Юл. Лоскович, для сокальского; Ів. Лишеґа, для бобрецкого округа шкільного.

Презенту на опорожнену гр. кат. парохію Сїлець-Беньків, львівскої архиепархії, одержав о. Стефан Питлик.

Пос. Юліян Романчук здавав дня 17-го с. м. справу зі своєї посольскої дїяльности в Ходорові. Справоздавець *Дѣла* жалує ся, що було мало сьвященників з того повіту (лише 8 на 22), та і селян прибуло мало задля пільних робіт. Пос. Романчук і в сїм справоздаю остро критикував теперішнє мінїстерство, а властиво его президента гр. Баденього, котрого видко страшно нетерпить. При сїй нагодї викликав також одну інтерпеляцию про поведенє решти руских послів до ради державної, але що се не належало до посольского справозданя, то залишили дискусию над тим. Вкінци удїлено послови вотум довіря. З справозданя *Дѣла* виходить, що Ходорівщина глухий кут, нїби щось такого, як наш Кіцмань, тож треба би там уряджувати віча для розруханя і осьвідомленя тамошного населеня.

сама одна силу всеї істоти моєї і не допускала піддавати ся нї жалю нї болю.

. . . .

Підчас повороту заговорила Оксана.

„Відчит пана Ориднна заносив надто консерватизмом... Чи ви сего не замітили?“

„Справдї так.“

„Чому-ж то так? Він має бути дуже талановитий і осьвічений, а я не можу такі прикмети споїти з понятями консерватизму. Не вже-ж він о свою кариєру трівожить ся?“

„Такий він не є, Оксано.“

„Так? Чи ви того певні?“

„Цїлком певна!“

„А я нї! Я пережила неодно диво“.

„Менї здає ся, що саме задля свого таланту не має причини трівожити ся о кариєру.“

„Еґ! ви берете річ з цїлком иньшого боку. Я так не думала. Він працює в адвоката Мілера, а той, мабуть знаєте, перший адвокат тут і чоловік з великим маєтком і впливом. Ориднн — як я чула — один з его найулюбленнїйших конціпієнтів і тїшить ся у сего свого принципала, хотяй він Русин а той Поляк, великим довірєм. Се все було би гарно, однак Мілер, як всї то аж надто добре знають консерватист на цїлу губу і приневолює своїх молодих помічників вирікати ся або що найменьше — мовчати про свої переконаня і протеґує (его протекция сильна!) лиш тих, що держать ся старого закона у всїм. Се у него політика, він хоче дістати ся за всяку цїну до ради державної — і єму треба „доброї слави“, щоби правительство его підпирало. Я не хочу казати, що пан Ориднн належить також до катеґориї тих, що добрий гріш ставлять вище своїх пересьвідчень, — він видає ся менї за інтеліґентним, за характерним до того. — однак на его відчитї буда жінка его принципала з дочкою, і я, знаючи дивацтво старого Мілера, майже переконана, що Ориднн — писав свій відчит з увагою і на родину свого принципала“.

„Я повтаряю вам ще раз, Оксано, що він такий не є!“ закинула я.

„А я кажу вам ще раз, що я пережила неодно диво. Борба о істнованє впливає деморалїзуючо. Впрочім маємо тілько доказів о силї впливу обставин і на найздібнїйших, своїм переконаням найвірнїйших, найзавзятійших мужів, що я вже тепер в нїчо не вірю! Впрочім, скажіть, душенько, чому говорив, зійшовши на розвій соцiялїзму, майже з ironieю? Нї, на мою думку, був сей відчит alles Lebens und aller Wärme bar!“

„Ну, він може й не вірить в то, що читав, т. е. не вірить в социялїзм або може не вірив, що его праця справдї заціхавила нагромаджених слухательок. Подеколи — він химерний.“

„Еґ! що химерний! Скажіть лучше: нудний. Ах, Наталко, коли-б ви знали, як менї обридли такі люди, котрі в нїчо не вірять, все знають, все за собою мають, котрі в однїй хвилї зо всїм готові! Они видають ся менї мов та вода, що з самого стояня перемінює ся остаточно в багно і тратить свій характер. Такі люди не суть найсильнїйші яко індівідуальности, Наталко.

„Перед трьома роками — обізвалась я — казав менї: „Моє полудне тепер.“

„Що-ж він хотїв сказати сими загадочними словами?“ спитала она глумливо.

„Се, Оксано, що дїняв всего!“

„В дїлах? В інтеліґенциї? В змаганю до висоти?“

„Може і в тім; я не знаю, а може — в чувстві і думцї...“

„А тепер хоче, як та стояча вода, перемінити ся в багно?“

„Оксано, не говоріть так про него!“

Она розсьміяла ся і крикнула: „Ух, яка-ж лїнь, правдива руска!“

„Ви не знаєте“, обізвалась я в его обороні, „який він житєм утомлений!“

„То нехай умирає! Чи чує ся гідним знищеня?“

„Може він лиш став такий отяжілий,“ відповіла я на-пів іронічно, на-пів задумчиво.

„Ах ви! у вас є завсїгди щось ідеалізуюче на устах, однак я думаю щось иньше. Він вступає в той вік, в котрім і ум любить супокій. В тім віку попускаєсь трохи в одушевленю для інтересів загальних, а замісць них кладе ся більше ваги на інтереси особисті.“

„Він не з тих, Оксано!“

„Ви чудні, Наталко; впрочім чи він має

Черновецка сторожа фінансова уряджує дня 16-го серпня с. р. на міскій стрільници з нагоди уродин нашого цїсаря, під протекторатом радника двору і директора фінансової дирекциї Шмідмаера **фестин**, сполучений з концертом і танцями. Такий самий фестин відбув ся минувшого року дуже сьвітло, отже є надія, що і сего року удасть ся. Гості не платять жадного вступу. Грати буде військова музика під управою свого капельмайстра, а хором дірігує п. Генрик Геслер. Вступ до салї вільний лише за оказанем запрошеня.

Зміна властителїв. Буковиньский посол і дїдич Раранча др. Стефан Стефанович купив в Галичинї від братів Крайсберґів добра Унятичі, дрогобицкого повіту,

Буковиньска палата лїкарів буде дня 1-го вересня с. р. наново вибрана, бо з сим місяцем кінчить ся час функціонованя теперішної палати лїкарів. В цїли виборів подїлено Буковину на шість округів виборчих.

Твори Федьковича (перший том) ми розішлемо з кінцем року лише тим, що цїлий рік передплачували „Буковину", бо чей тих, що нам завинили гроші, ми не будемо нагороджувати преміями. А ті, що лише якийсь час передплачували „Буковину", мусять за книжку заплатити; инакше не вишлемо.

З Станїславова пишуть нам: В день сьв. апостолів Петра й Павла 11 н. ст. липня пращола „Руска Бесїда" спільною вечерю двох своїх сердечних членів, проф. Сафата Петрика і проф. Тадея Левіцкого, з котрих перший одержав посаду в рускій ґімназиї в Коломиї, а другий в V. ґімн. у Львові. По 8-ій год. засїло над 20 товаришів, щоби ще кілька годин провести спільно та пригадати собі ті хвилї, котрі лучили товаришів в лихій і добрій долї. Промовляли на честь відходячих пп. Стахевич, др. Коцюба, проф. Масляк, Мостович, Кумановский і иньші, виявляючи іменем товариства жаль за втратою щирих товаришів. Обидва чествовані відповіли сердечно. Особливою замітною була промова проф. Т. Левіцкого, котрий зазначив, що его притягнула до „Бесїди" ідея чисто національна, котру товариші плекають як справдешні сьвятощі, і розпалила в ньому огонь любови до рідної неньки. Тою ідеєю національною, незакаламученою нїякими примхами угодовими, і правдивою сердечностию з'єднує товариство усїх щирих земляків. Пізно в ночи розійшли ся товариші бажаючи відїзджаючим, щоби не забували на товариство, в котрім провели неодну веселу годину.

Еміґрация до Бразилиї мимо всякої остороги всїх добромислячих людий і мимо виразного заказу бразилїйского правительства впускати до краю галицких еміґрантів, нема кінця. Многі з наших селян просто як би з розуму зійшли, вибирають ся до Бразилиї на певну погибель або бодай на як найбільшу нужду. Причиною того есть очивидно не що иньшого лиш підмова аґентів, котрі отуманеним своїм жертвам видирають послїдний гріш. Причиною заказу бразилїйского правительства есть то, що находячих еміґрантів не можна відразу надїлити ґрунтами і треба їх по кілька місяцїв або й довше держати по домах еміґрацийних, з чого виходять великі недогідности як для властий бразилїйских так і для самих еміґрантів.

Затроєнє грибами. Хто знає житє наших селян, той знає також, що постійною їх потравою в лїтї є гриби (губи). Але що селяни не вміють розріжняти з'їдомих губ, від їдовитих, то лучає ся аж надто часто затроєнє губами. Мусимо сим разом два такі нещасливі випадки занотувати: В понедїлок заможний господар в Боянах Андрій Візитев, его жінка Василина і 19-лїтний син Василь їли на підвечірок губи (гриби), але зараз потім заслабли. Громадский лїкар вправдї додавав собі працї, щоби їх вигратувати, але ему не вдало ся. Андрій і его жінка скоро померли від затроєня, а Василь безнадїйно хорий. Того-ж самого дня захорувало в Магалї під Чернівцями пять осіб і нема надїї на їх виратуванє. Сї випадки є для черновецкого маґістрату новим упімненем, щоби на торзї казав оглядати губи, аби не лучило ся яке нещастє в містї. Котрі губи з'їдомі, а котрі їдовиті, досить тяжко розпізнати, тож ми подаємо тут коротеньке поясненє: Губи дуже добрі на страву, бо й смачні і дуже поживні й тілько з ними заходу, що їх призбирати. Они для богачів великим присмаком, для бідних мясом, бо мають в собі майже тілько білковини, що мясо. На сто частий (н. пр. ґрамів) мяса есть в нїм 23 частий білковини; в пшеници есть 12 частий, в горосї, бобі й фасоли до 24, а в сушених губах аж 25 до 30 частий білковини. Найбільше білковини мають в собі сморжі і труфлї. Крім того суть ще в губах і иньші поживні творива, головно цукор, котрі розпускають ся у водї і длятого смажені губи суть поживнїйші, як варені. Все було би добре, як би не то, що есть богато їдовитих губ, котрими можна легко затроїти ся, а навіть і згинути від них; длятого треба добре знати, котра губа придатна на страву, а котра нї. Доси ще не винайдено способу, яким би можна пізнати їдовиті губи і длятого треба збирати лиш ті, о котрих знає ся напевно, що они добрі; иньших не треба тикати. До з'їдомих губ належать: гриб правдивий або щирий (росте від мая до жовтня); гриб маслюк (від серпня до жовтня): гриб червоняк (від мая до жовтня); яєчник (від червня до жовтня); рижка (від червня до жовтня); печериця (від червня до жовтня); пієтрук (як де: в цьвітню і маю, або від серпня до жовтня); баранячі ріжки (від червня до жовтня); підпенька (від серпня до жовтня); сморж від цьвітня до червня. До менше уживаних належать: голубінки, козарі, білїї і підвербки. Щоби ті губи відріжнити від подібних їм їдовитих, на то, як кажемо, нема певних познак і длятого лиш загально треба на то зважати: 1) З'їдомі губи мають мясо повне, густе, набите; їдовиті мають мясо більше рідке, надуте. — 2) З'їдомі губи, коли їх розломити або розкроїти, не зміняють своєї барви; їдовиті зміняють дуже борзо, найчастїйше синїють. Т. зв. чортів гриб, дуже їдовитий, стає по розломаню зараз червоний, а відтак синїй. — 3) По яскравій барві шапки можна пізнати хиба лиш один моримух, губу дуже їдовиту, котра не має анї відразливого смаку анї запаху, а красно помаранчевою барвою шапки з білими бородавками вабить око. — 4) Печерицї мають зпід споду в шапцї рожеваві платинки, а їх кови (пеньок) есть цїлий майже рівно грубий; то відріжняє їх від дуже їдовитої губи, котрої платинки не суть рожеві, а пеньок при сподї есть грубший і круглавий як цибулька. — 5) Хто не знає ся добре на голубінках, нехай їх не збирає, бо їх есть богато родів, з котрих деякі суть їдовиті. Такої голубінки, в котрій мясо на шапцї покаже ся червоняве, не треба брати. — 6) Підпеньки ростуть купками, суть ясно брунатно-жовтаві, зпід споду брунатнаві. Подібні до них підвербки ростуть по лугах і між вербами. Хто не знає ся добре на одних і других, може дуже легко назбирати губ, котрі ростуть так само купками і на перший погляд подібні до підпеньків: бувають брунатнаві, частїйше жовтаві, до 10 центиметрів високі, а шапочки мають малі, круглаві, з білозеленавими платинками під сподом. Тими губами троять ся у нас люди найчастїйше в пізній осени, бо они ростуть аж до падолиста і мають досить приятний запах, а тим зраджують людий; смак їх есть гіркавий. — 7) Молочко не завсїгди есть ознакою їдовитости губи. Рижка (назва від того, що та губа есть рижа т. є. „руда") пускає жовтаве молочко, білїй — біле і гіркаве, а мимо того їх їдять; а все-ж таки лїпше не брати тих, що пускають молочко, коли їх добре не знає ся, або не вміє ся відповідно приладити. — 8) Навіть декотрі з'їдомі губи, як н. пр. деякі роди сморжа і білїй, можуть бути недобрі на страву, коли їх добре не вимочить ся у водї, котра вибирає з них їдовиті творива. Сушені сморжі і квашені білїї суть зовсїм здорові. — 9) Мазкі і липкі губи суть непевні, хоч то не завсїгди есть ознакою їдовитости. — 10) Що цибуля або срібна ложка від їдовитих губ чорнїє, не може ся також уважати за ознаку їдовитости, бо н. пр. моримух і другі зовсїм не чорнїють.

щось таке за собою, що було би запорукою і за его характер?"

„Він сам є менї запорукою. Горе нашого народу ему не байдуже. То богата натура, котра вірить і в иньші вимоги житя, як..."

„В ідеальні?" докінчила молода жінка саркастично.

„Ви глумитесь!" відповіла я дражливо, (я хотїла помимо своїх особистих почувань до него бути в осудї его характеру і здібностий цїлком обективною), „але він чоловік такий, що округ него можуть і душі других кристалїзувати ся!"

Она звернула свої великі темні очи допитливо на мене.

„Ви говорите цїлком так, Наталко, як би ваша душа „кристалїзувала ся" також округ него... Прошу вас... чи він ваш „Бог"?

Я спаленїла сильно і мої уста здрігнули ся гордо.

„Оксано!"

Она подала менї руку: „Nichts für ungut! сказала приязно усьміхаючись. Я забула, що вашим „Богом" то лїтература!"

„Справдї так!"

„Се мертвий Бог! Але прошу вас, коли будете писати вашу повість, то опишіть там мужчин з тими прикметами, які тепер у них перемагають. Се було би дуже інтересно, довідати ся, як душі деяких других істот, котрі н. пр. мріють про „висшого чоловіка", суть непорочні мов голуби, суть переповнені „незаспокоєною жадобою за чистотою", одним словом суть ніжні, ідеальні сотворіня, — отже в який спосіб душі таких других істот кристалїзують ся округ мужчин з прикметами, які нинї у них перемагають!"

Я сьміяла ся. „Я се напишу, Оксано, напишу."

„Коли не помиляю ся, то ви хочете писати з нашої верстви."

„Так."

„Тим лїпше. Тут знаходять ся знамениті ексемпляри!"

„Може."

„Чому „може"? Пригадайте собі з ласки своєї вечерок професорів у паньства С. і не забудьте характеристичних прикмет его, як: множество фляшок пива, богато їди, богато циґарового диму, груба ненависть до всего, що „не своє", і полїтика. Проміж то зігріті сонливі лиця жінок і так звана німецка „Gemüthlichkeit".

Я мовчала.

„Окрім того не забувайте і своїх тодїшних приватних чувств, про котрі говорили ви менї самі по тім вечерку! А тепер, добра ніч вам, Наталко! Завтра відвідаю Madame Stäel (так звала она деколи паню Марко).

Чи она не противорічить собі? думала я. Раз каже, що лише той має вартість, що сконсумував таку а таку силу книжок, а другий раз у неї лише етичний елемент є такий, що робить з чоловіка „висшого чоловіка". Коли чоловік є лиш „рівний як лїнїя", „простокутний", тодї подобає як раз на соняшний промінь, котрий озолочує все, на що лиш упаде...

Марко її ідеал. Марко безблудний, характерний, всюди і у всїм „Марко"! Нї, се чисте диво, що она не згадувала менї нинї знов про него! Она завзяла ся на мене пригадувати менї его раз по раз, а тимчасом я тону у всякій працї, щоб про нїкого не думати, не піддавати ся жадному впливови і бути духом свобідною, мов орел під ясним небом.

Чому сумнїває ся о щирости Орядина, знаючи его лиш з виду? Я майже погорджую ним, бо зобидив мою гордість, однак вірю про те все в щирість его патріотичних чувств, в его співчутє для людского терпіня, в его пишні здібности, в якусь вроджену інтелїґенцию в него і в те, що він вийде на славу свому народови. Ах, він гордий, і та гордість не допустить его нїколи до якого небудь упадку. Она песимістка, нудить сьвітом і мірить все мірилом субективізму.

. . . .

(Дальше буде.)

Померли в Чернівцях інжинер трачки Андрій Дорш в 68-ім році житя; -- Осип Кошкий, війсковий офіциял в пенсиї.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 22-го липня 1896 року.

Ішль. Мінїстер заграничних справ ґр. Ґолуховский зробив вчера німецкому канцлерови кн. Гогенльогому візиту в Альт-Авзе.

Будапешт. Міжнародний конґрес для охорони худоби рішив відбути слїдуючий конґрес в 1900 р. в Парижи.

Мармарос-Сіґет. Славного злодїя Аффендакіс, що вдруге втїк з вязницї будапештеньскої, арештував один робітник в Немет-Мокра

Рим. Президент мінїстрів Рудінї представив вчера палатї нове мінїстерство. Попередну проґраму змінено лише що-до видатків на війско, котрі треба було підвисшити.

Льондон. Коли королева приїхала сегодня до Бікінґем, вибух в четвертім поверсї палати огонь, котрий однак скоро придусили.

Льондон. Помічний комітет на Кретї рішив вислати комісию для роздїлюваня запомог і написати відозву до народів Европи і Америки о складки, аби зменьшити тамошну нужду.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$
до Львова								
З Відня, Кракова	1^{30}	$5^{\underline{10}}$		$6^{\underline{55}}$	$9^{\underline{30}}$	9^{55}		
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станїславова	$9^{\underline{55}}$	.	.	$6^{\underline{13}}$	7^{28}	$2^{\underline{01}}$		
З Підволочиск	2^{30}	$10^{\underline{05}}$	.	8^{05}	5^{10}	.		
З „ на Підзамче	2^{18}	$9^{\underline{50}}$	.	7^{42}	4^{45}	.		
Зі Стрия	.	.	.	$12^{\underline{10}}$	8	1^{50}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	5^{45}	.		
Зі Сколього і Стрия	.	.	.	$10^{\underline{10}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг)	.	.	$8^{\underline{45}}$	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}
зі Львова								
До Кракова і Відня		2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{40}}$	9^{55}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	2^{11}	6^{00}	.	9^{30}	$10^{\underline{45}}$		
„ „ з Підзамча	.	2^{25}	6^{14}	.	9^{48}	$11^{\underline{12}}$		
„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	6^{10}	.	.	10^{25}	2^{45}	$10^{\underline{15}}$		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{22}}$	9^{35}	$7^{\underline{22}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{05}}$			
„ Сколього і Стрия	.	.	.	.	.	3^{05}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг)	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.